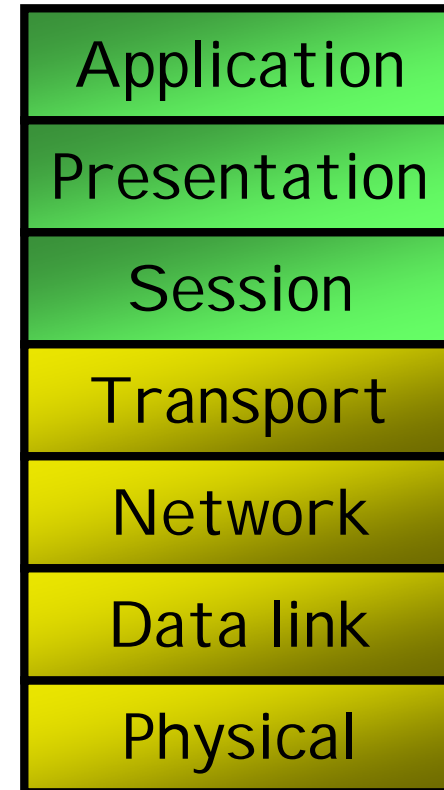

Tầng Liên kết dữ liệu

MỤC TIÊU

- ☛ điều khiển truy cập đường truyền
- ☛ Điều khiển liên kết

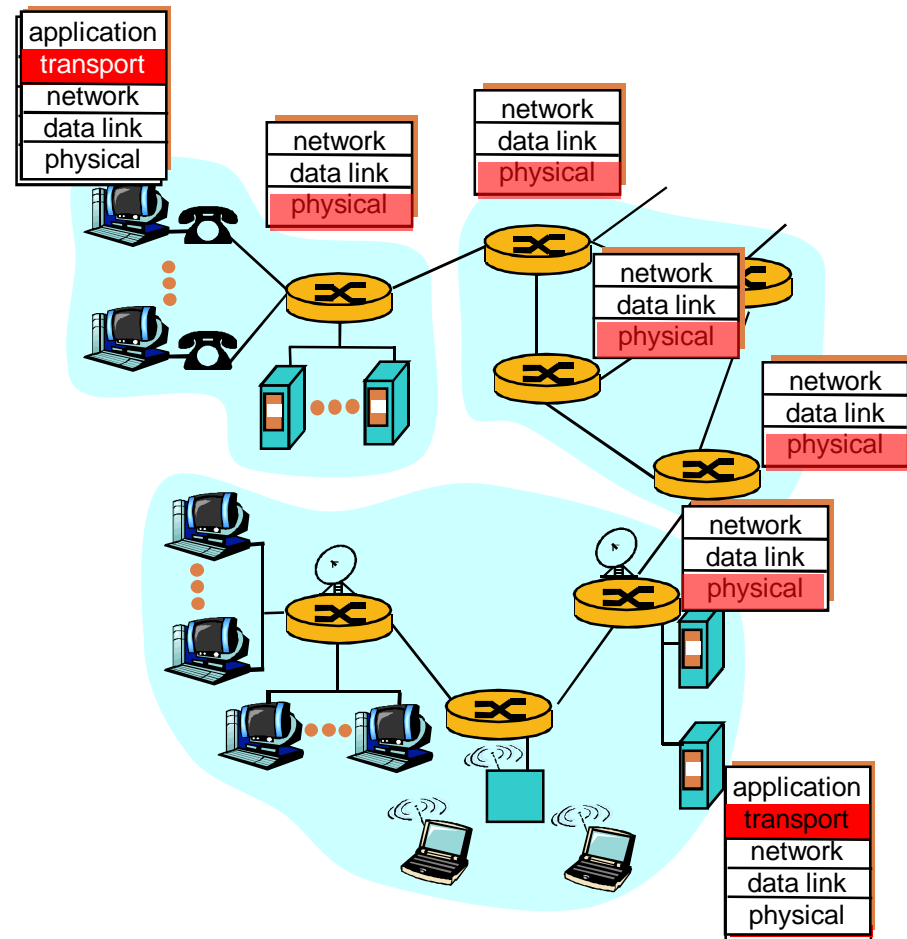

NỘI DUNG

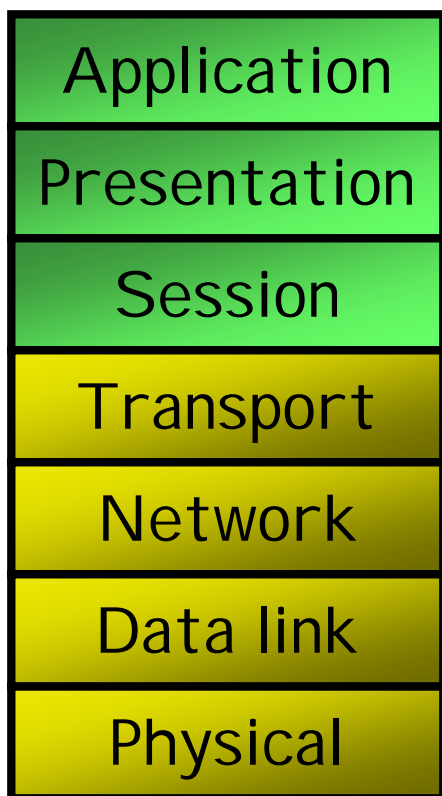
- ☪ Giới thiệu
- ☪ Kỹ thuật phát hiện và sửa lỗi
- ☪ Điều khiển truy cập đường truyền
- ☪ ARP
- ☪ Ethernet

GIỚI THIỆU - 1

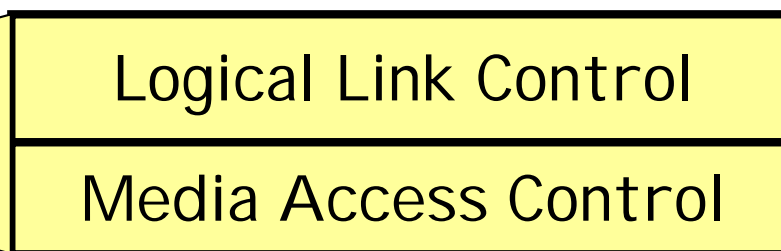
- ☛ Link: liên kết giữa các nodes kề nhau
 - Wired
 - Wireless
- ☛ Data link layer: chuyển gói tin (frame) từ một node đến node kề qua link

GIỚI THIỆU - 2

- ⌘ LLC (Logical Link Control)
 - Điều khiển luồng
 - Kiểm tra lỗi
 - Báo nhận
- ⌘ MAC (Media Access Control)
 - Truy cập đường truyền

GIỚI THIỆU - 3

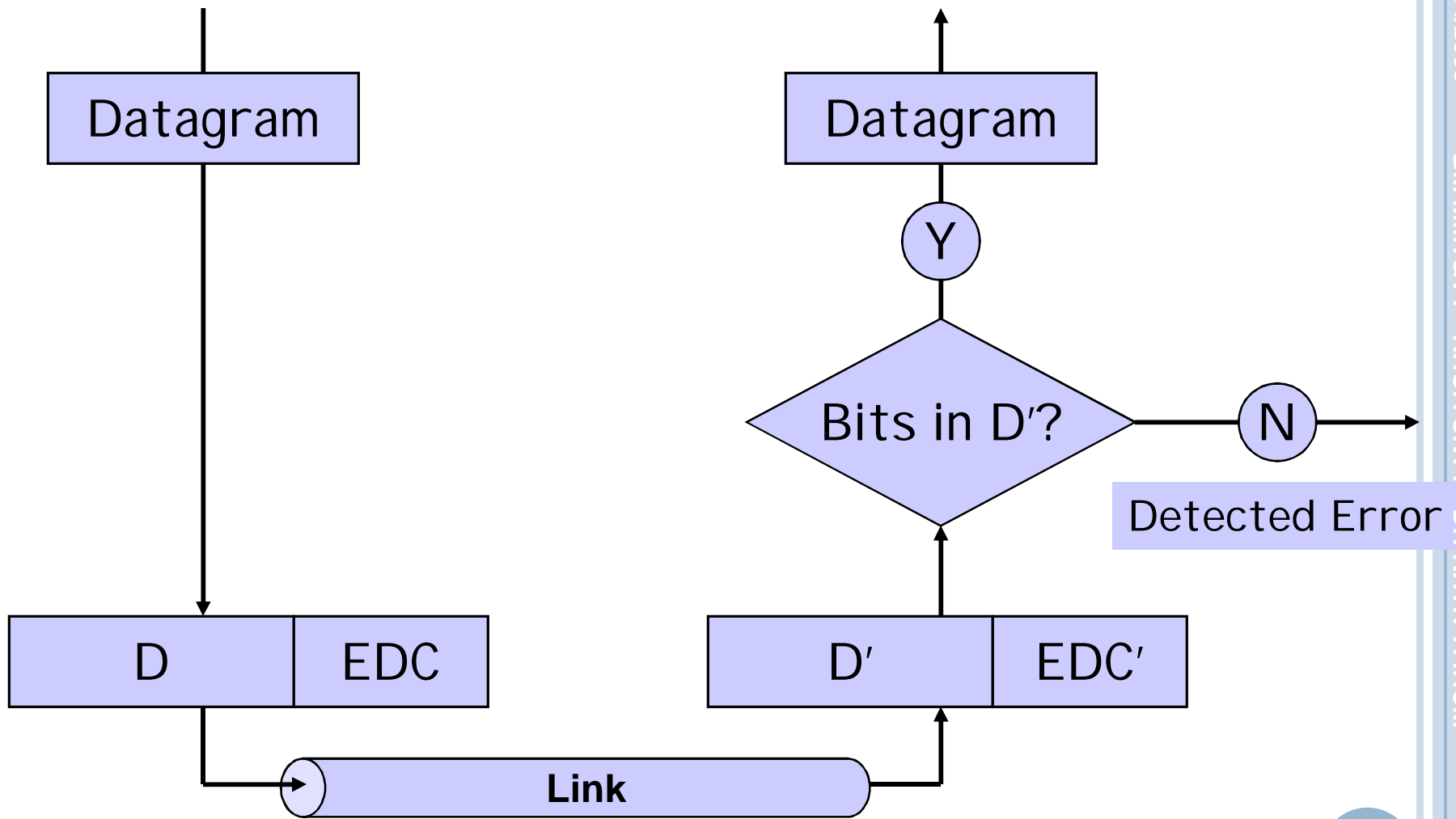
☛ Cung cấp dịch vụ:

- Đóng gói, truy cập đường truyền
 - ☛ Thêm vào địa chỉ src MAC và dst MAC
- Truyền dữ liệu đáng tin cậy
- Điều khiển luồng
- Phát hiện và sửa lỗi
- Truyền half-duplex, full-duplex

NỘI DUNG

- ☞ Giới thiệu
- ☞ Kỹ thuật phát hiện và sửa lỗi
- ☞ Điều khiển truy cập đường truyền
- ☞ ARP
- ☞ Ethernet

KỸ THUẬT PHÁT HIỆN VÀ SỬA LỖI - 1

EDC= Error Detection and Correction
D = Data

KỸ THUẬT PHÁT HIỆN VÀ SỬA LỖI - 2

☛ Các phương pháp:

- Parity Check (bit chẵn lẻ)
- Checksum
- Cyclic Redundancy Check (CRC)

PARITY CHECK

- ☛ Dùng thêm một số bit để đánh dấu tính chẵn lẻ
 - Dựa trên số bit 1 trong dữ liệu
 - Phân loại:
 - ☛ Even Parity: số bit 1 phải là một số chẵn
 - ☛ Odd Parity: số bit 1 phải là một số lẻ
- ☛ Các phương pháp:
 - Parity 1 chiều
 - Parity 2 chiều
 - Hamming code

PARITY 1 CHIỀU - 1

- ☛ Số bit parity: 1 bit
- ☛ Chiều dài của dữ liệu cần gửi đi: d bit
 - è DL gửi đi sẽ có $(d+1)$ bit
- ☛ Bên gửi:
 - Thêm 1 bit parity vào dữ liệu cần gửi đi
 - ☛ Mô hình chẵn (Even parity)
 - ☛ số bit 1 trong $d+1$ bit là một số chẵn
 - ☛ Mô hình lẻ (Odd Parity)
 - ☛ số bit 1 trong $d+1$ bit là một số lẻ

d bits	Parity bit	
0111000110101011	1	(mô hình chẵn)
	0	(mô hình lẻ)

PARITY 1 CHIỀU - 2

☛ Bên nhận:

- Nhận D' có $(d+1)$ bits
- Đếm số bit 1 trong $(d+1)$ bits = x
- Mô hình chẵn: nếu x lẻ \Rightarrow error
- Mô hình lẻ: nếu x chẵn \Rightarrow error

☛ Ví dụ: nhận 0111000110101011

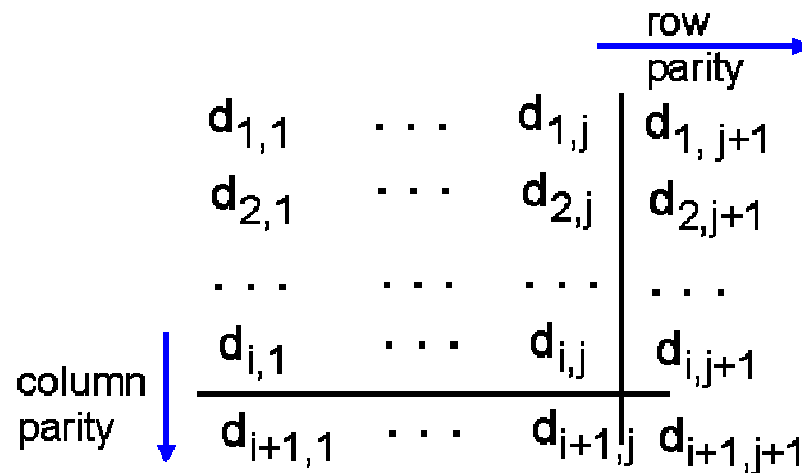
- Parity chẵn: sai
- Parity lẻ: đúng
 - ☛ Dữ liệu thật: 011100011010101

☛ Đặc điểm:

- Phát hiện được lỗi khi số bit lỗi trong dữ liệu là số lẻ
- Không sửa được lỗi

PARITY 2 CHIỀU - 1

- ☛ Dữ liệu gửi đi được biểu diễn thành ma trận $N \times M$
- ☛ Số bit parity: $(N + M + 1)$ bit
- ☛ Đặc điểm:
 - Phát hiện và sửa được 1 bit lỗi
- ☛ Bên gửi
 - Biểu diễn dữ liệu cần gửi đi thành ma trận $N \times M$
 - Tính giá trị bit parity của từng dòng, từng cột

PARITY 2 CHIỀU - 2

☛ Ví dụ:

- Dùng parity chẵn
- $N = 3, M = 5$
- Dữ liệu cần gửi đi: 10101 11110 01110

$$\begin{array}{r|l} 10101 & 1 \\ 11110 & 0 \\ 01110 & 1 \\ \hline 00101 & 0 \end{array}$$

PARITY 2 CHIỀU - 1

☛ Bên nhận:

- Biểu diễn dữ liệu nhận thành ma trận $(N+1) \times (M+1)$
- Kiểm tra tính đúng đắn của từng dòng/cột
- Đánh dấu các dòng/cột dữ liệu bị lỗi
- Bit lỗi: bit tại vị trí giao giữa dòng và cột bị lỗi

PARITY 2 CHIỀU - 2

☛ Ví dụ:

- Dùng parity chẵn
- $N = 3, M = 5$

Dữ liệu nhận:

101011 111100 011101 001010

101011	111100	011101	001010
101011	111100	011101	001010
111100	011101	001010	
011101	001010		
001010			

Không có lỗi

Dữ liệu thật: 10101 11110 01110

Dữ liệu nhận:

101011 101100 011101 001010

101011	101100	011101	001010
101011	101100	011101	001010
101100	011101	001010	
011101	001010		
001010			

Có lỗi

Dữ liệu thật: 10101 11110 01110

HAMMING CODE - 1

☛ Mỗi hamming code

- có M bit, đánh số từ 1 đến M
- Bit parity: $\log_2 M$ bits, tại các vị trí lũy thừa của 2
- Dữ liệu thật được đặt tại các vị trí không là lũy thừa của 2
- VD: $M = 7$
 - ☛ $\log_2 7 = 3$: dùng 3 bits làm bit parity (1, 2, 4)
 - ☛ Có 4 vị trí có thể đặt dữ liệu (3, 5, 6, 7)

☛ Đặc điểm:

- sửa lỗi 1 bit
- nhận dạng được 2 bit lỗi
- Sửa lỗi nhanh hơn Parity code 2 chiều

HAMMING CODE - 2

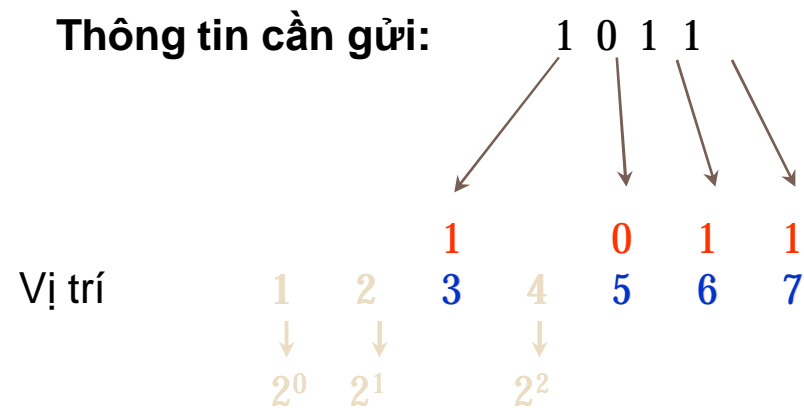
☛ Bên gửi:

- Chia dữ liệu cần gửi đi thành các khối dữ liệu (với số bit là số vị trí có thể đặt vào Hamming Code)
- Với mỗi khối dữ liệu \Rightarrow tạo 1 Hamming Code
 - ☛ Đặt các bit dữ liệu vào các vị trí không phải là lũy thừa của 2 trong Hamming Code
 - ☛ lưu ý: vị trí được đánh số từ 1 đến M
 - ☛ Tính check bits
 - ☛ Tính giá trị của các bit parity

HAMMING CODE – 3

☛ Ví dụ:

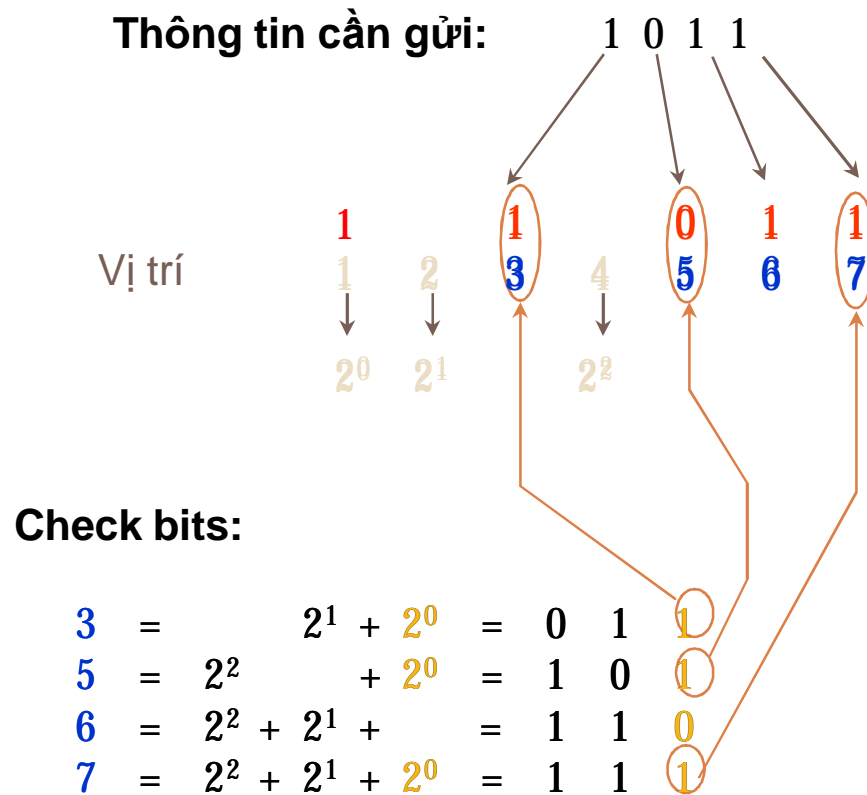
- $M = 7$
- Dùng parity lẻ
- Thông tin cần gửi: 1011

Tính check bits:

$$\begin{aligned}
 3 &= 2^1 + 2^0 = 0 \ 1 \ 1 \\
 5 &= 2^2 + 2^0 = 1 \ 0 \ 1 \\
 6 &= 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \ 1 \ 0 \\
 7 &= 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \ 1 \ 1
 \end{aligned}$$

HAMMING CODE - 4

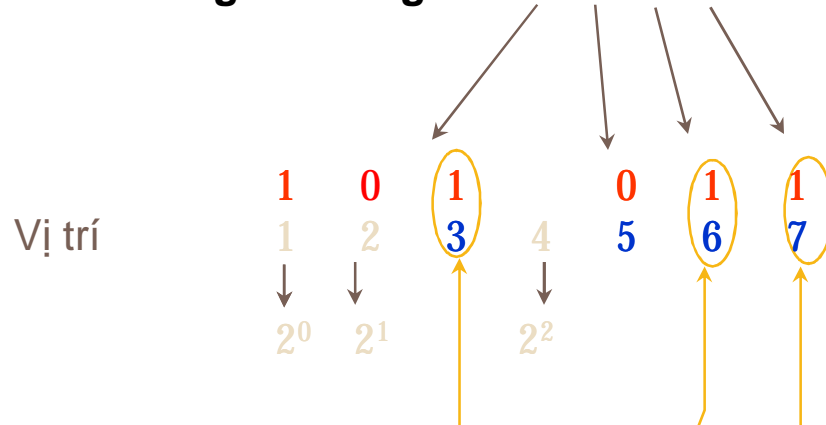

Vị trí 2⁰:

- Xét cột 2⁰ trong check bit ở các vị trí có bit 1
- Lấy các bit DL tại các vị trí có bit 1 trong check bit để tính bit parity cho các bit dữ liệu này

HAMMING CODE - 5

Thông tin cần gửi: 1 0 1 1

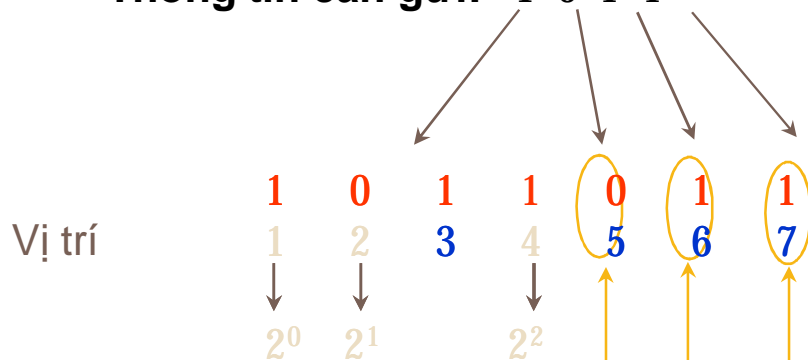
Vị trí

Check bits:

$$\begin{array}{rcl}
 3 & = & 2^1 + 2^0 = 0 \quad 1 \quad 1 \\
 5 & = & 2^2 + 2^0 = 1 \quad 0 \quad 1 \\
 6 & = & 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \quad 1 \quad 0 \\
 7 & = & 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \quad 1 \quad 1
 \end{array}$$

HAMMING CODE - 6

Thông tin cần gửi: 1 0 1 1

Check bits:

3	=		$2^1 + 2^0$	=	0	1	1	
5	=	2^2	+ 2^0	=	1	0	1	
6	=	2^2	+ 2^1	+ 2^0	=	1	1	0
7	=	2^2	+ 2^1	+ 2^0	=	1	1	1

HAMMING CODE - 7

- ☞ Dữ liệu cần gửi: 1011
- ☞ Dữ liệu gửi: 1011011

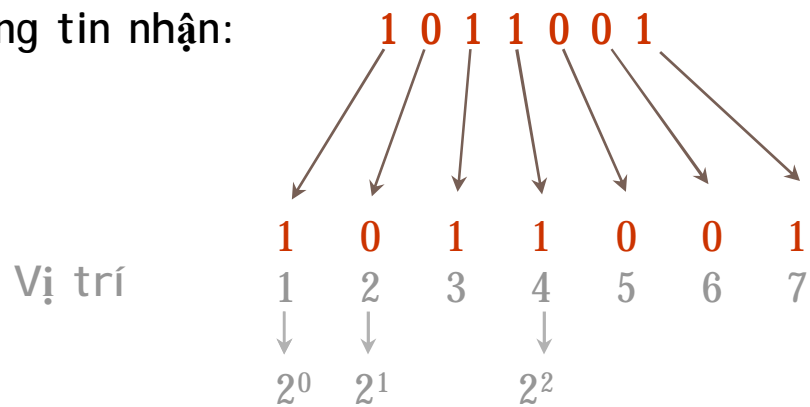
HAMMING CODE - 8

⌘ Bên nhận: với mỗi Hamming Code

- Điền các bit Hamming Code nhận vào các vị trí từ 1 đến M
- Tính check bit
- Kiểm tra các bit parity
 - ⌘ Nếu tại bit 2^i phát hiện sai ⇒ đánh dấu Error, hệ số $k_i = 1$
 - ⌘ Ngược lại, đánh dấu No Error = 0, hệ số $k_i = 0$
- Vị trí bit lỗi: $pos = \sum 2^i \cdot k_i$

HAMMING CODE – 9

Thông tin nhận:

Vị trí

Tính check bits:

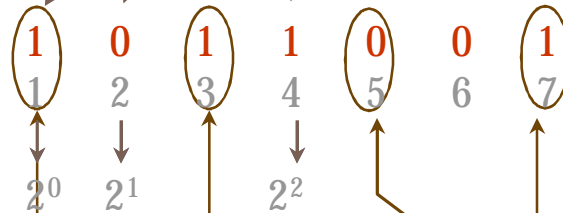
$$\begin{aligned}
 3 &= 2^1 + 2^0 = 0 \ 1 \ 1 \\
 5 &= 2^2 + 2^0 = 1 \ 0 \ 1 \\
 6 &= 2^2 + 2^1 = 1 \ 1 \ 0 \\
 7 &= 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \ 1 \ 1
 \end{aligned}$$

HAMMING CODE – 10

Thông tin nhận:

1 0 1 1 0 0 1

Vị trí

Tính check bits:

$$\begin{array}{rcl}
 3 & = & 2^1 + 2^0 = 0 \ 1 \ 1 \\
 5 & = & 2^2 + 2^0 = 1 \ 0 \ 1 \\
 6 & = & 2^2 + 2^1 = 1 \ 1 \ 0 \\
 7 & = & 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \ 1 \ 1
 \end{array}$$

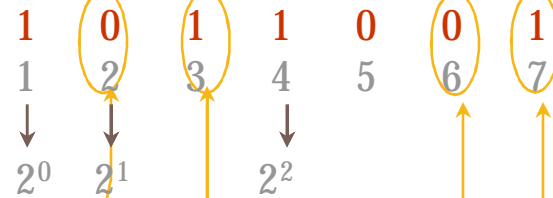
Odd parity: Không có lỗi

HAMMING CODE – 11

Thông tin nhận:

1 0 1 1 0 0 1

Vị trí

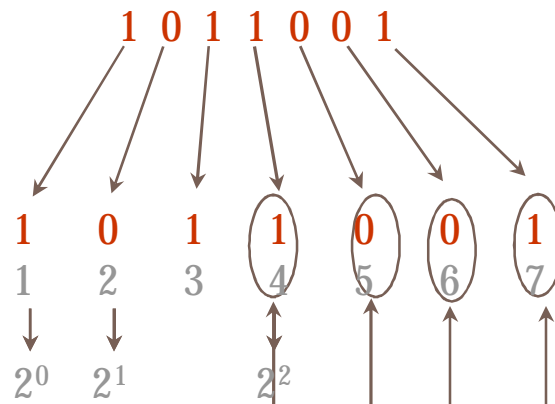
Tính check bits:

$$\begin{array}{rcl}
 3 & = & 2^1 + 2^0 = 0 \quad \mathbf{1} \quad 1 \\
 5 & = & 2^2 + 2^0 = 1 \quad 0 \quad 1 \\
 6 & = & 2^2 + 2^1 = 1 \quad \mathbf{1} \quad 0 \\
 7 & = & 2^2 + 2^1 + 2^0 = 1 \quad \mathbf{1} \quad 1
 \end{array}$$

Odd parity: LỖI

HAMMING CODE – 12

Thông tin nhận:

Vị trí

Tính check bits:

3 =	$2^1 + 2^0$	=	0	1	1
5 =	$2^2 + 2^0$	=	1	0	1
6 =	$2^2 + 2^1$	=	1	1	0
7 =	$2^2 + 2^1 + 2^0$	=	1	1	1

Odd parity: LỖI

HAMMING CODE – 13

$$\begin{array}{rcl} 3 & = & 2^1 + 2^0 = 0 \ 1 \ 1 \\ 5 & = & 2^2 + 2^0 = 1 \ 0 \ 1 \\ 6 & = & 2^2 + 2^1 = 1 \ 1 \ 0 \\ 7 & = & 2^2 + 2^1 + 2^0 = \underline{1 \ 1 \ 1} \end{array}$$

E **E** **NE**
↓ ↓ ↓
1 **1** **0**

E = error in column
NE = no error in column

= 6

è Lỗi bit thứ 6 trong Hamming Code

Dữ liệu nhận đúng: 1011011

Dữ liệu thật: 1011

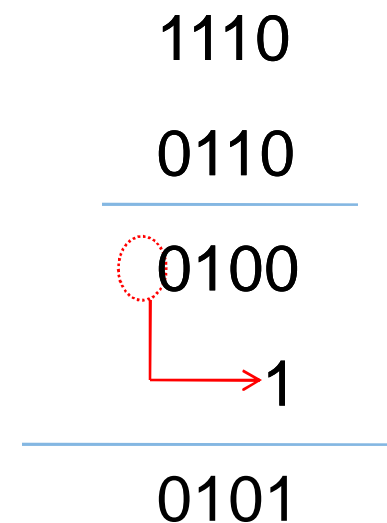
CHECK SUM - 1

☛ Bên gửi

- d bits trong DL gửi đi được xem như gồm N số k bits:
 x_1, x_2, \dots, x_N
- Tính tổng $X = x_1 + x_2 + \dots + x_N$
- Tính **bù 1** của X ẽ giá trị checksum

☛ VD: Dữ liệu cần gửi: 1110 0110 0110 0110, k = 4

- 1110, 0110, 0110, 0110
- 0101, 0110, 0110
-
- Sum = 0010
- Checksum = 1101

CHECK SUM - 1

☛ Bên nhận:

- tính tổng cho tất cả giá trị nhận được (kể cả giá trị checksum).
- Nếu tất cả các bit là 1, thì dữ liệu nhận được là đúng; ngược lại: có lỗi xảy ra

☛ VD:

- nhận: 1110 0110 0110 0110 1101
 - ☛ Sum = 1111
 - è đúng
- Nhận: 1010 0110 0110 0110 1101
 - ☛ Sum = 1011
 - è sai

NỘI DUNG

- ☒ Giới thiệu
- ☒ Kỹ thuật phát hiện và sửa lỗi
- ☒ Điều khiển truy cập đường truyền
- ☒ ARP
- ☒ Ethernet

ĐIỀU KHIỂN TRUY CẬP ĐƯỜNG TRUYỀN - 1

☛ Loại liên kết (link)

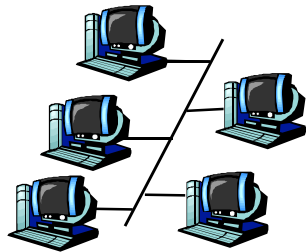
– Điểm đến điểm (Point-to-point)

☛ Dialup

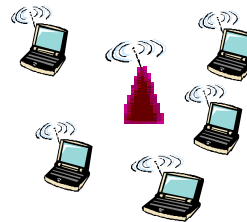
☛ Nói trực tiếp giữa: host - host, host – SW

– Chia sẻ (Shared)

shared wire (e.g.,
cabled Ethernet)

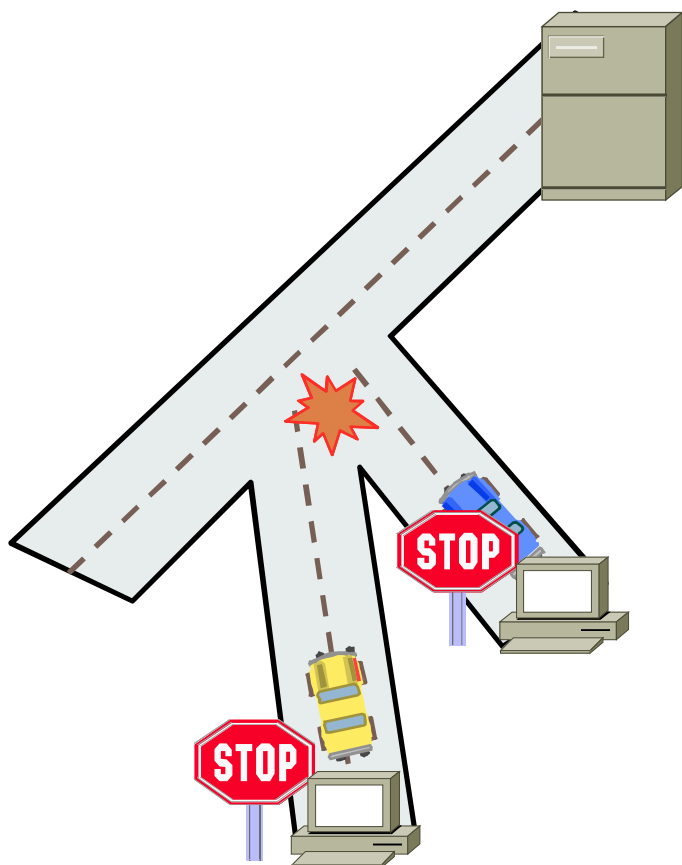
shared RF
(e.g., 802.11 WiFi)

shared RF
(satellite)

ĐIỀU KHIỂN TRUY CẬP ĐƯỜNG TRUYỀN - 2

☛ Trong môi trường chia sẻ

Hạn chế xảy ra collision

è Giao thức tầng Data link:
Quyết định cơ chế để các
node sử dụng môi trường
chia sẻ

- § khi nào được phép gửi DL xuống đường truyền
- § Làm sao phát hiện xảy ra Collision
- §

ĐIỀU KHIỂN TRUY CẬP ĐƯỜNG TRUYỀN - 3

☛ Các phương pháp:

- Phân chia kênh truyền (Channel partition protocols)
- Tranh chấp (Random access protocols)
- Luân phiên (Taking-turns protocols)

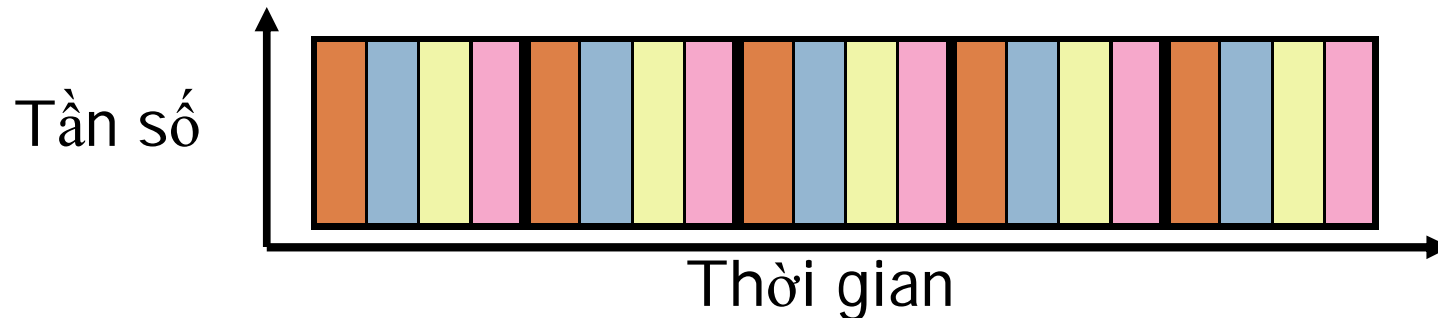
PHÂN CHIA KÊNH TRUYỀN

- ☞ TDM (Time Division Multiplexing)
- ☞ FDM (Frequency Division Multiplexing)
- ☞ CDMA (Code Division Multiple Access)

TDM

☛ Ý tưởng:

- Chia kênh truyền thành các khe thời gian
- Mỗi khe thời gian chia thành N khe nhỏ
- Mỗi khe nhỏ dành cho 1 node trong mạng
- è Mỗi node có băng thông: R/N

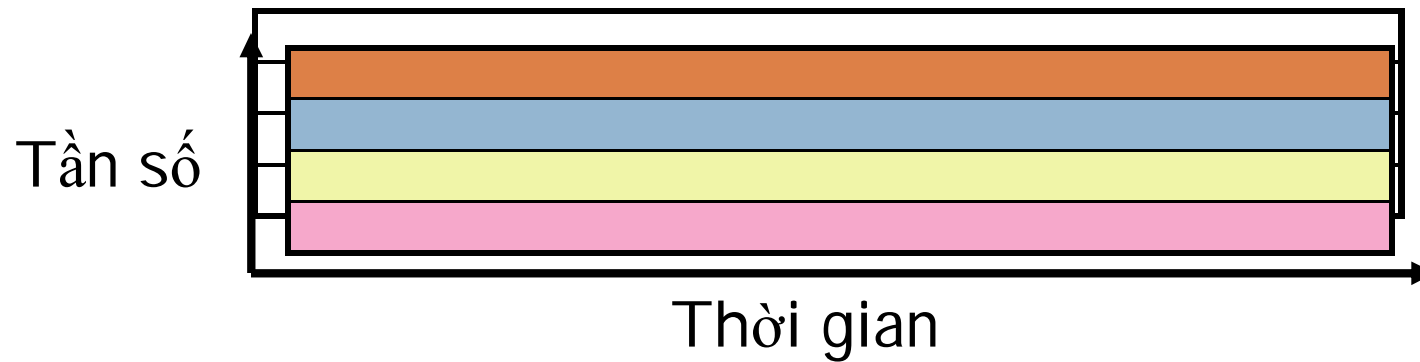

FDM

☛ Ý tưởng:

- Chia kênh truyền thành N kênh truyền nhỏ
- Mỗi kênh truyền dành cho 1 node

è Mỗi node có băng thông: R/N

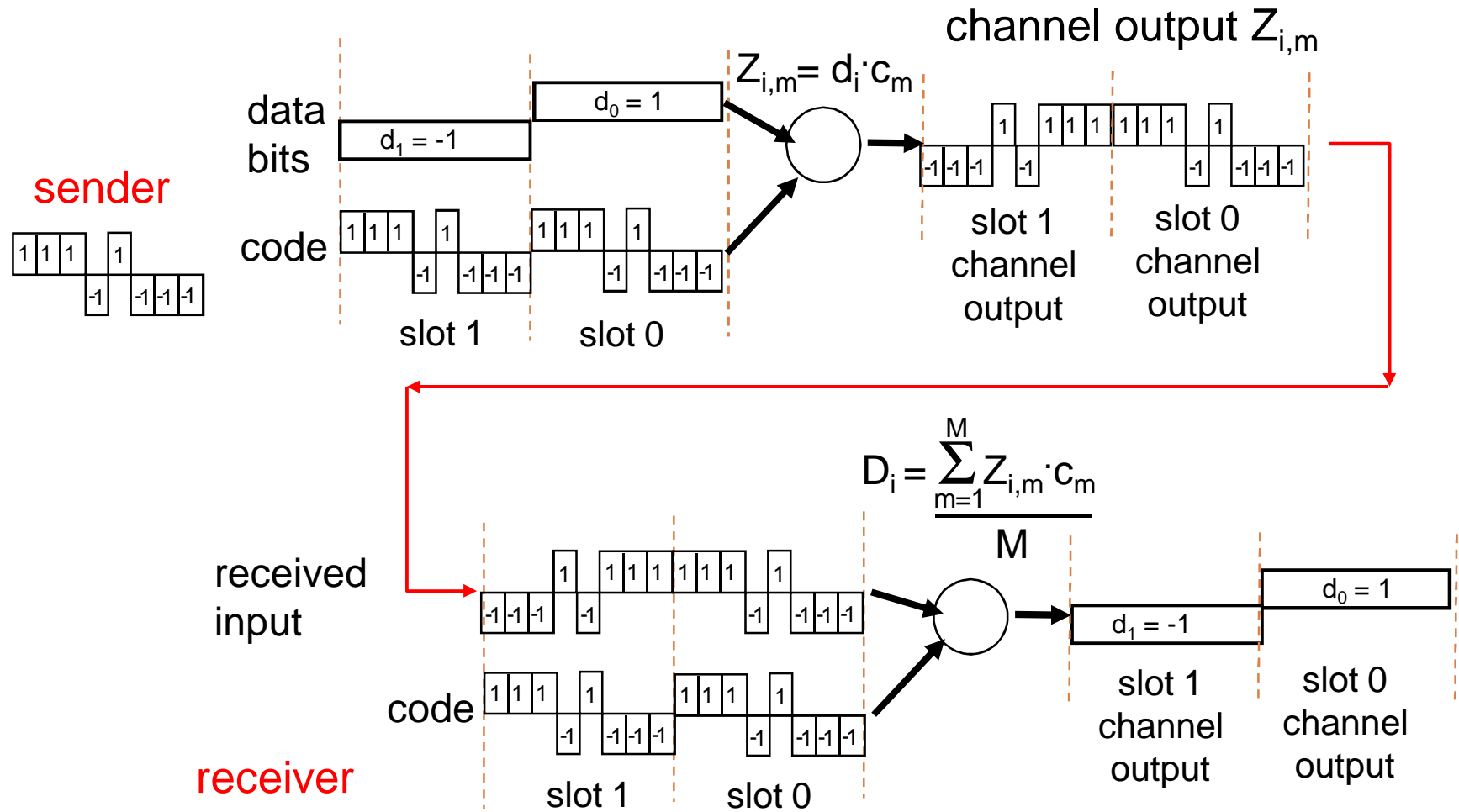

CDMA - 1

☛ Ý tưởng:

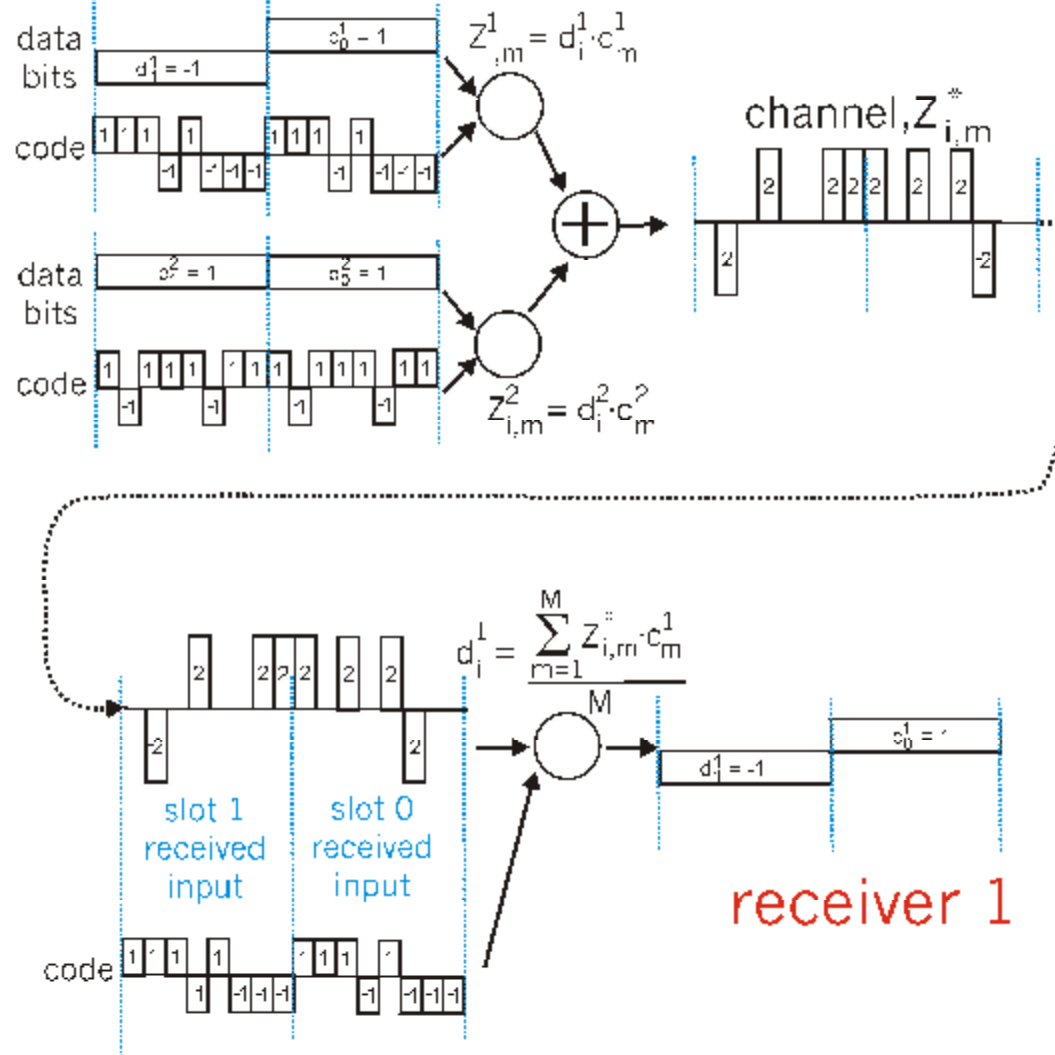
- Mỗi node có 1 code riêng
- Bên gửi: mã hoá dữ liệu trước khi gửi bằng code của mình và bên nhận phải biết code của người gửi
- 1 bit DL được mã hoá thành M bits
- Kênh truyền: chia thành từng các khe thời gian, mỗi bit truyền trong 1 khe

CDMA - 2

CDMA - 3

senders

TRANH CHẤP

- ☛ Các node chiếm trọn băng thông khi truyền
- ☛ Lắng nghe đưng độ sau khi truyền
- ☛ Một số phương pháp:
 - ALOHA (Slotted, Pure)
 - CSMA (Carrier Sense Multiple Access)

PURE ALOHA

- ☛ Mỗi node có thể bắt đầu truyền dữ liệu bất cứ khi nào node có nhu cầu
- ☛ Nếu phát hiện xung đột \Rightarrow chờ 1 khoảng thời gian rồi truyền lại

SLOTTED ALOHA

- ☛ Giả thiết:
 - Các frame có kích thước tối đa là L bits
- ☛ Kênh truyền: chia thành các khe thời gian có kích thước L/R (s)
- ☛ Khi 1 node có nhu cầu truyền dữ liệu: phải chờ đến thời điểm bắt đầu của 1 khe mới được truyền
 - cần đồng bộ thời gian giữa các node
- ☛ Nếu đụng độ xảy ra: truyền lại với xác suất là p

CSMA - 1

- ☛ Lắng nghe đường truyền trước khi truyền:
 - Đường truyền rảnh: truyền dữ liệu
 - Đường truyền bận: chờ
- ☛ Lắng nghe đường truyền sau khi truyền
 - Nếu đụng độ xảy ra:
 - ☛ dừng truyền
 - ☛ đợi 1 khoảng thời gian và truyền lại

CSMA - 2

☛ Đánh giá:

- ☛ Các node có quyền ngang nhau
- ☛ Chi phí cao
- ☛ Tốc độ: chấp nhận được nếu số lượng node ít
- ☛ Không ấn định độ ưu tiên cho thiết bị đặc biệt

☛ Cải tiến:

- CSMA/CD (Carrier Sense Multiple Access / Collision Detection)
- CSMA/CA (Carrier Sense Multiple Access / Collision Avoidance)

CSMA/CD

☛ Ý tưởng:

- Thiết bị lắng nghe đường truyền
- Nếu đường truyền rảnh, thiết bị truyền DL của mình lên đường truyền
- Sau khi truyền, lắng nghe đụng độ?
- Nếu có, thiết bị gửi tín hiệu cảnh báo các thiết bị khác
- Tạm dừng 1 khoảng thời gian ngẫu nhiên rồi gửi DL
- Nếu tiếp tục xảy ra đụng độ, tạm dừng khoảng thời gian gấp đôi.

☛ Dùng trong mạng Ethernet

LUÂN PHIÊN

- ☞ Dùng thẻ bài (Token Passing)
- ☞ Dò chọn (Polling)

TOKEN PASSING

☛ Ý tưởng:

- Dùng 1 thẻ bài (token) di chuyển qua các node
- Thiết bị muốn truyền DL thì phải chiếm được thẻ bài

☛ Đánh giá:

- Thích hợp cho các mạng có tải nặng
- Thiết lập được độ ưu tiên cho thiết bị đặc biệt
- Chậm hơn CSMA trong mạng có tải nhẹ
- Thiết bị mạng đắt tiền

☛ Dùng trong mạng Token Ring

POLLING

☛ Ý tưởng:

- Có 1 node đóng vai trò điều phối
- Node điều phối kiểm tra nhu cầu gửi DL của các node thứ cấp và xếp vào hàng đợi theo thứ tự và độ ưu tiên
- Thiết bị truyền DL khi đến lượt

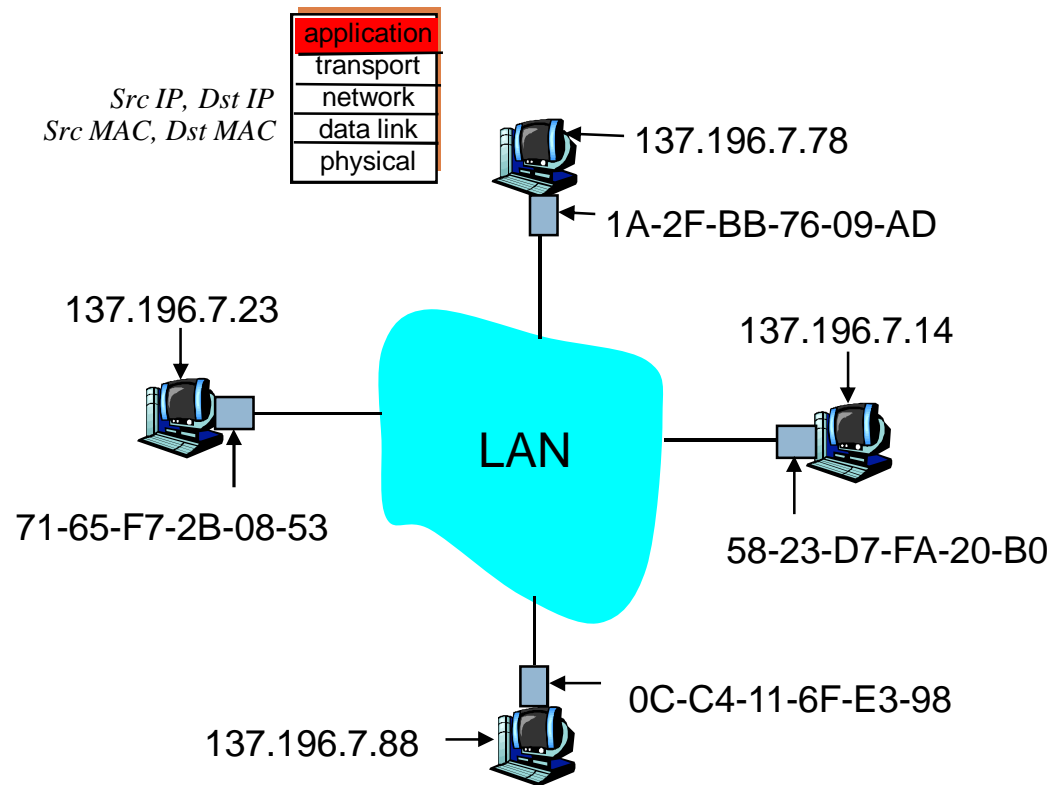
☛ Đánh giá:

- Có thể thiết lập độ ưu tiên
- Tốn chi phí
- Việc truyền DL của 1 thiết bị tùy thuộc vào thiết bị dò chọn

NỘI DUNG

- ☪ Giới thiệu
- ☪ Kỹ thuật phát hiện và sửa lỗi
- ☪ Điều khiển truy cập đường truyền
- ☪ **ARP**
- ☪ **Ethernet**

ARP - 1

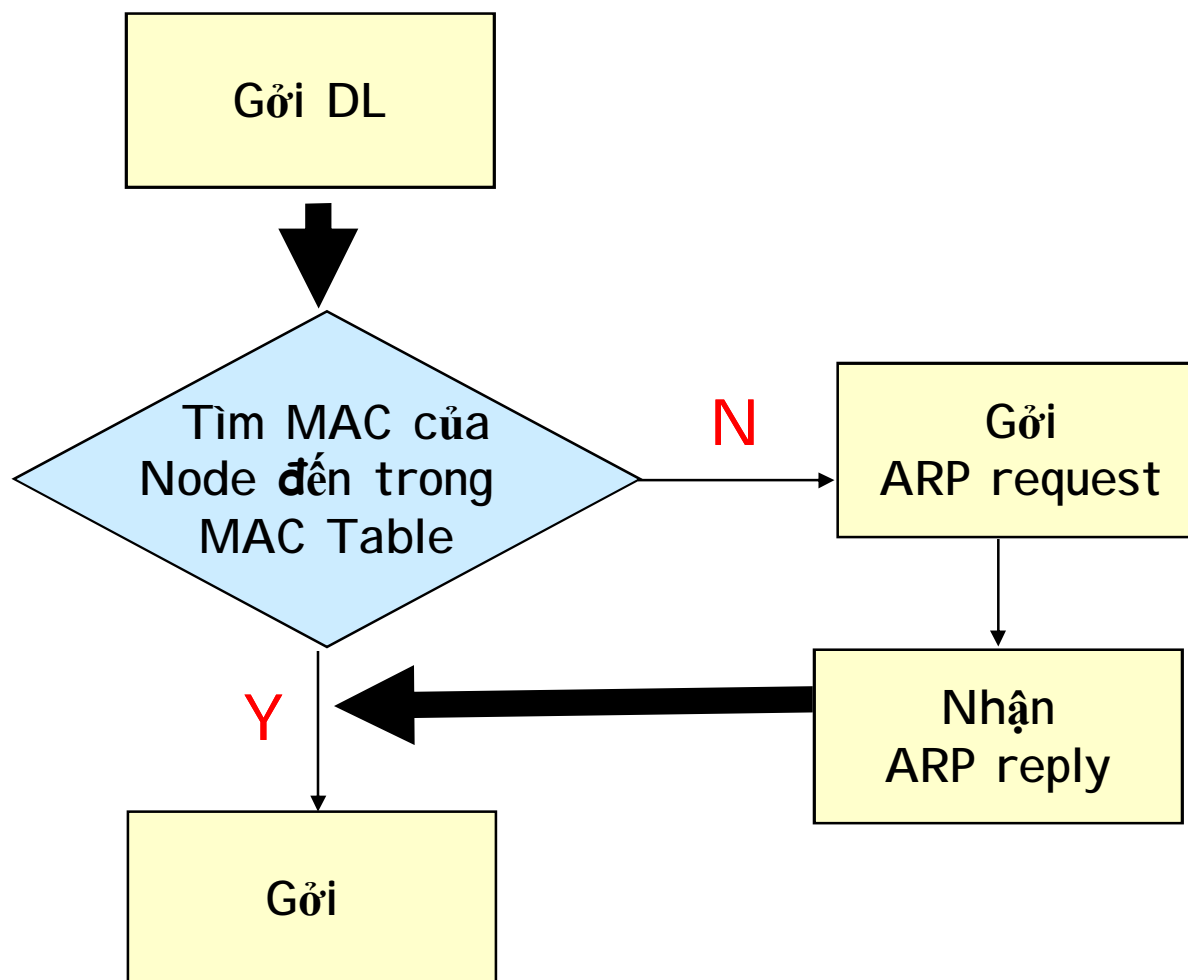

IP → ??? → MAC

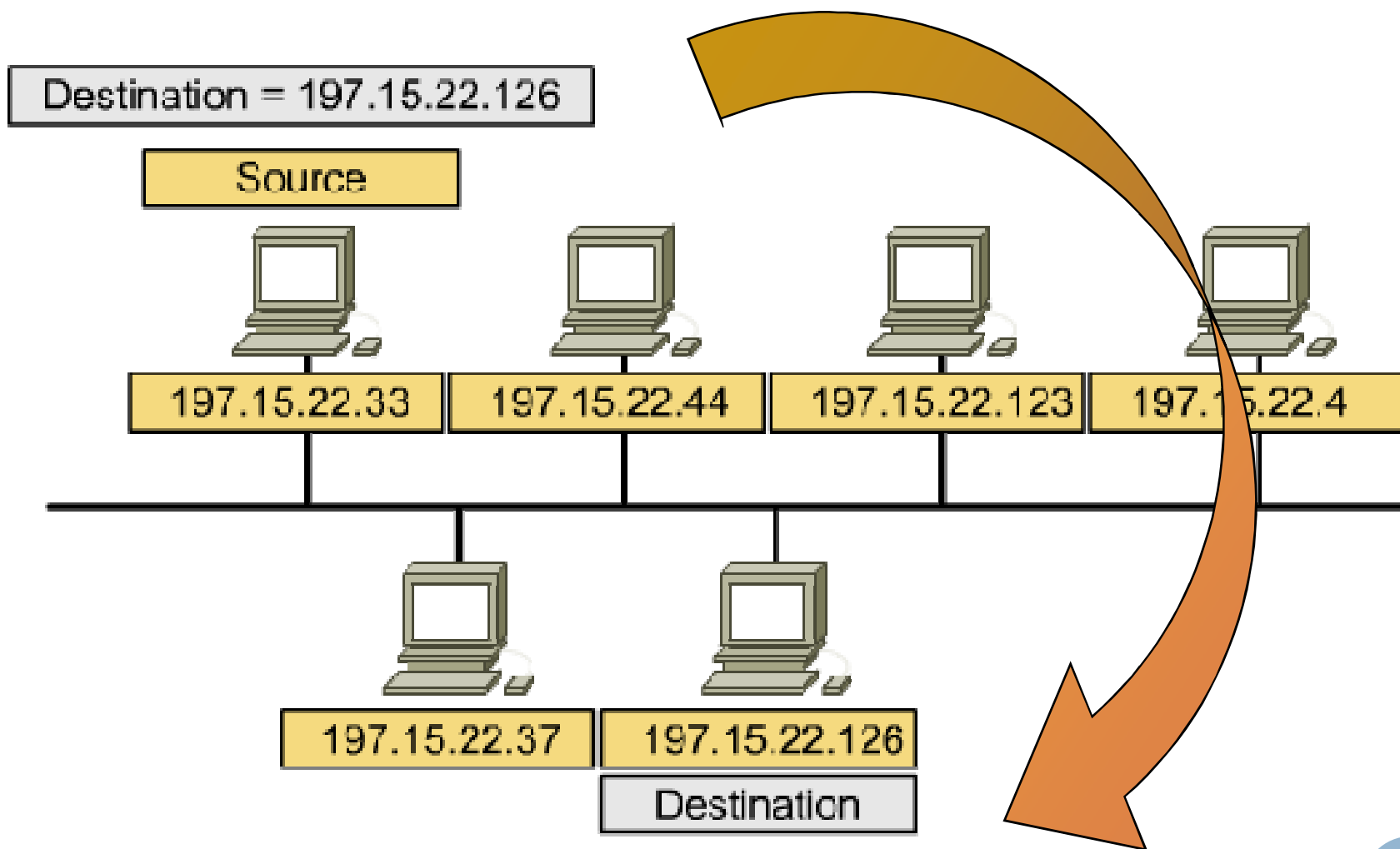
ARP - 2

- ☞ ARP (Address Resolution Protocol)
 - Phân giải từ địa chỉ IP thành địa chỉ MAC
 - Chỉ phân giải trong cùng đường mạng
 - Sử dụng ARP table:
 - ☞ IP
 - ☞ MAC
 - ☞ TTL :thời gian sống của record
 - ☞ Lưu trong RAM

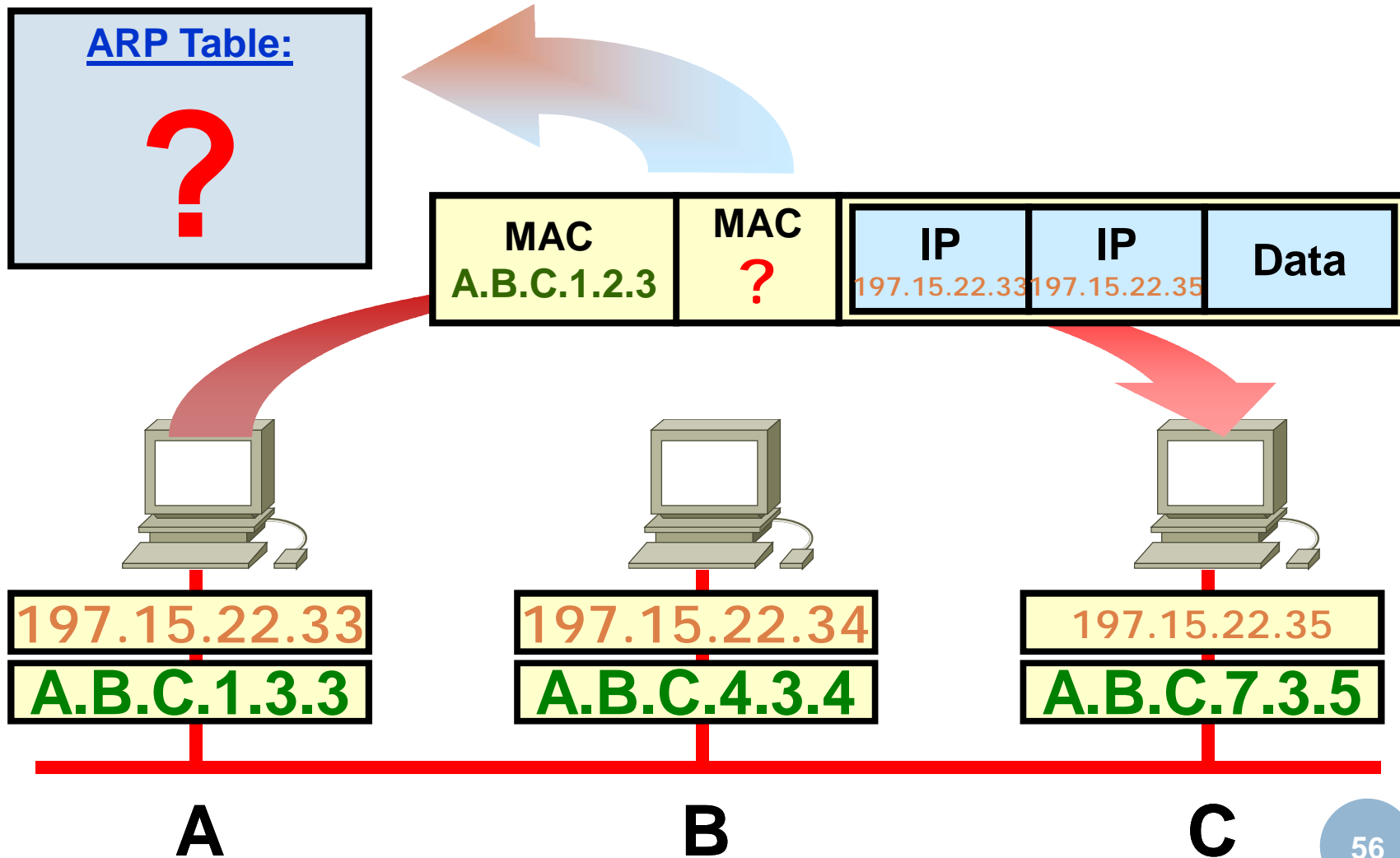
ARP – CƠ CHẾ HOẠT ĐỘNG

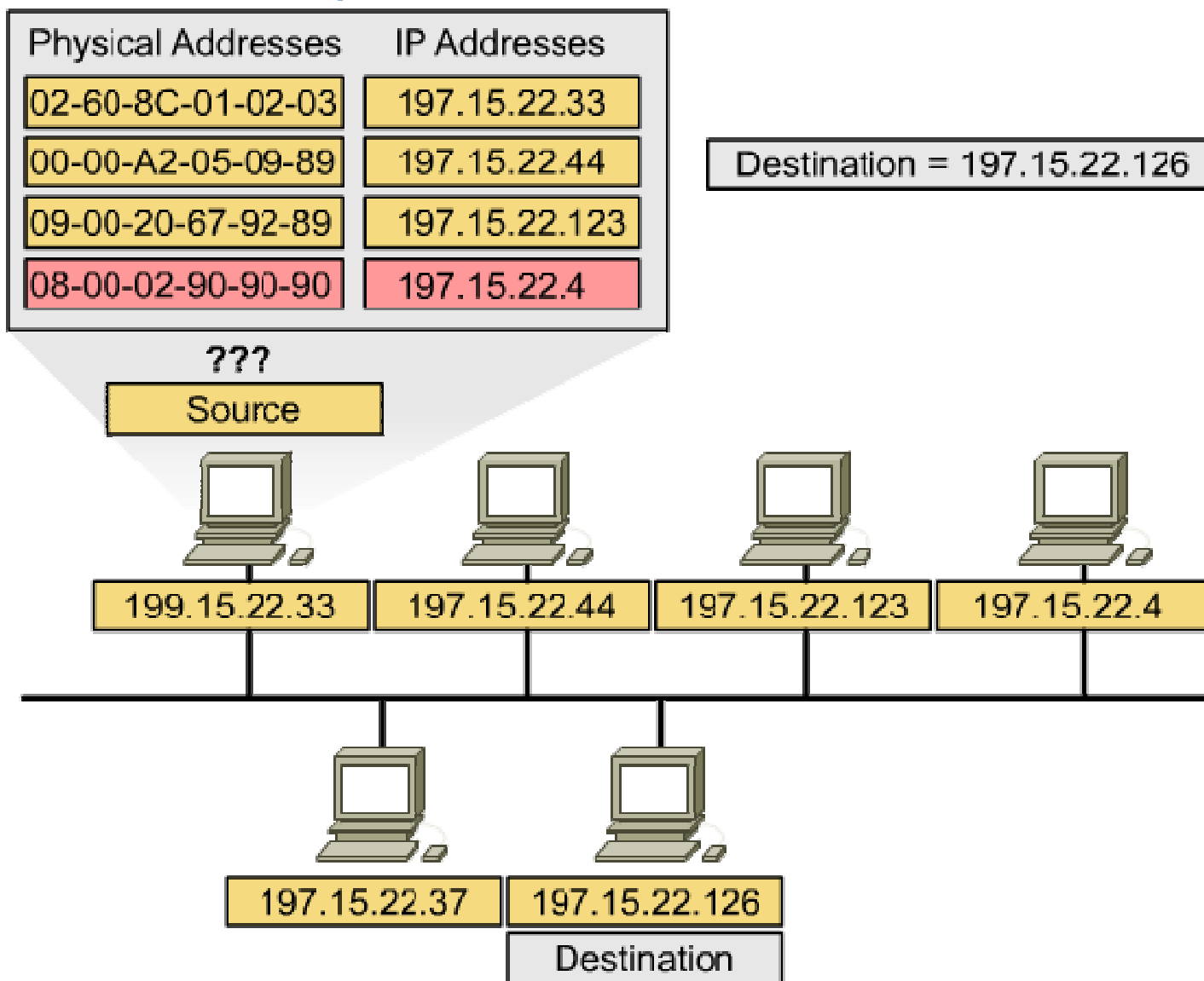
ARP – MINH HỌA - 1

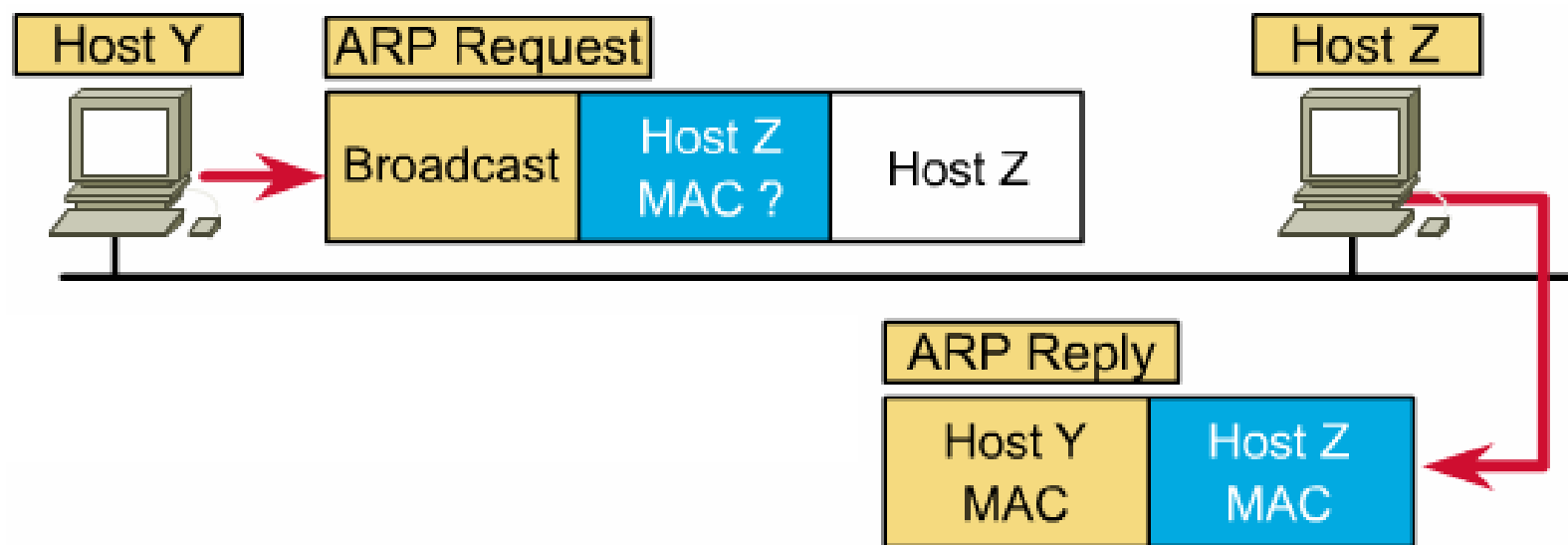
ARP – MINH HỌA - 2

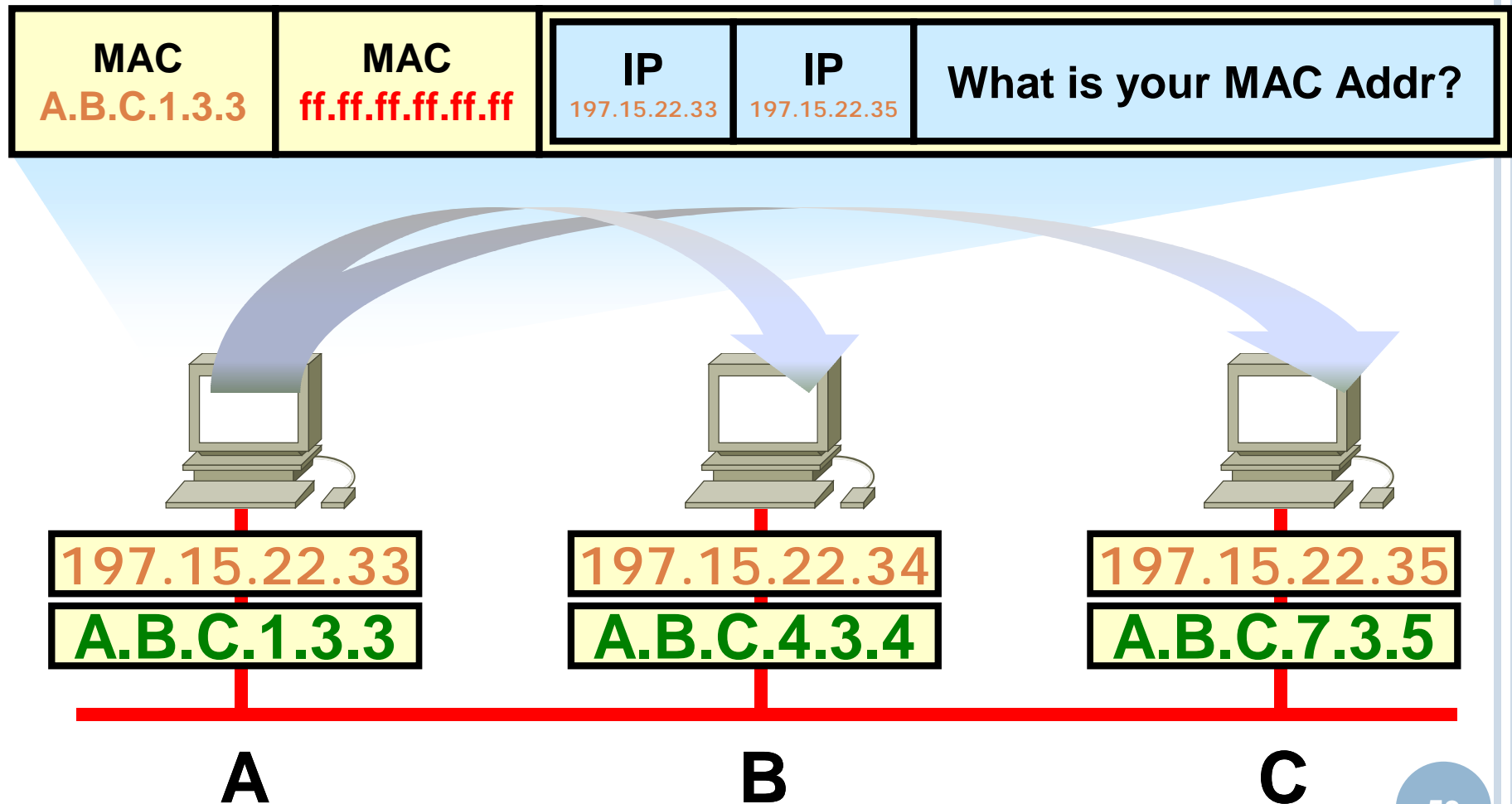
ARP – MINH HỌA - 3

ARP – MINH HỌA - 4

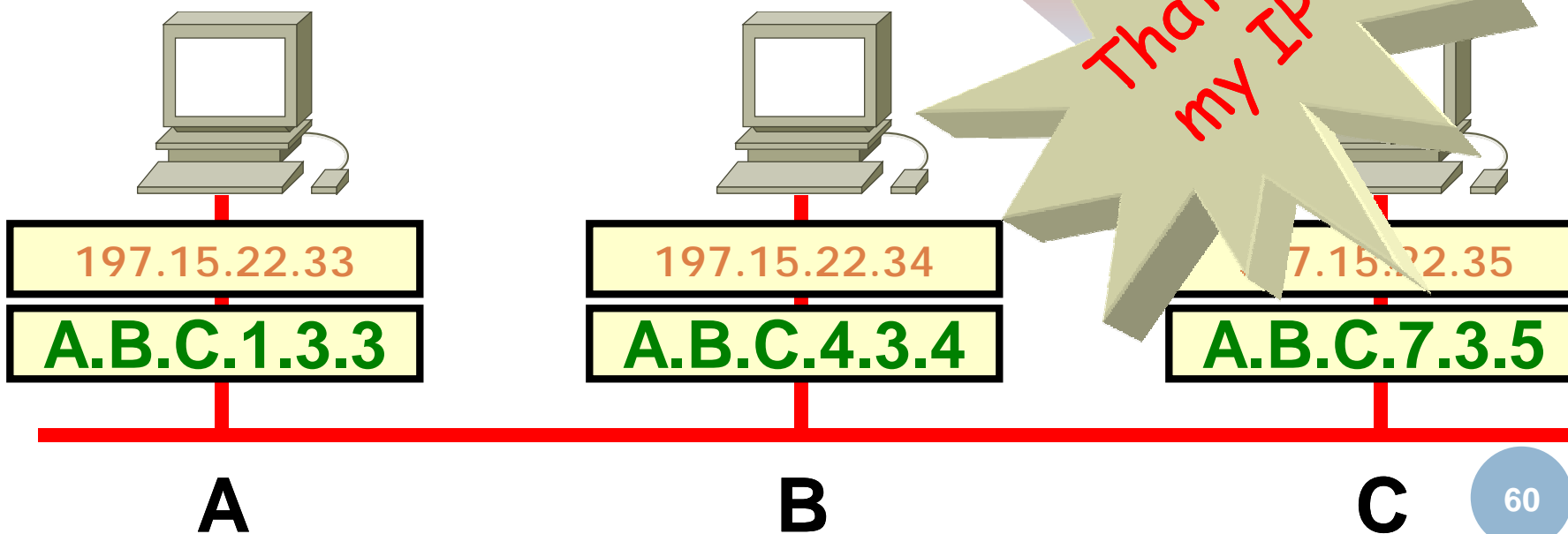

ARP – REQUEST

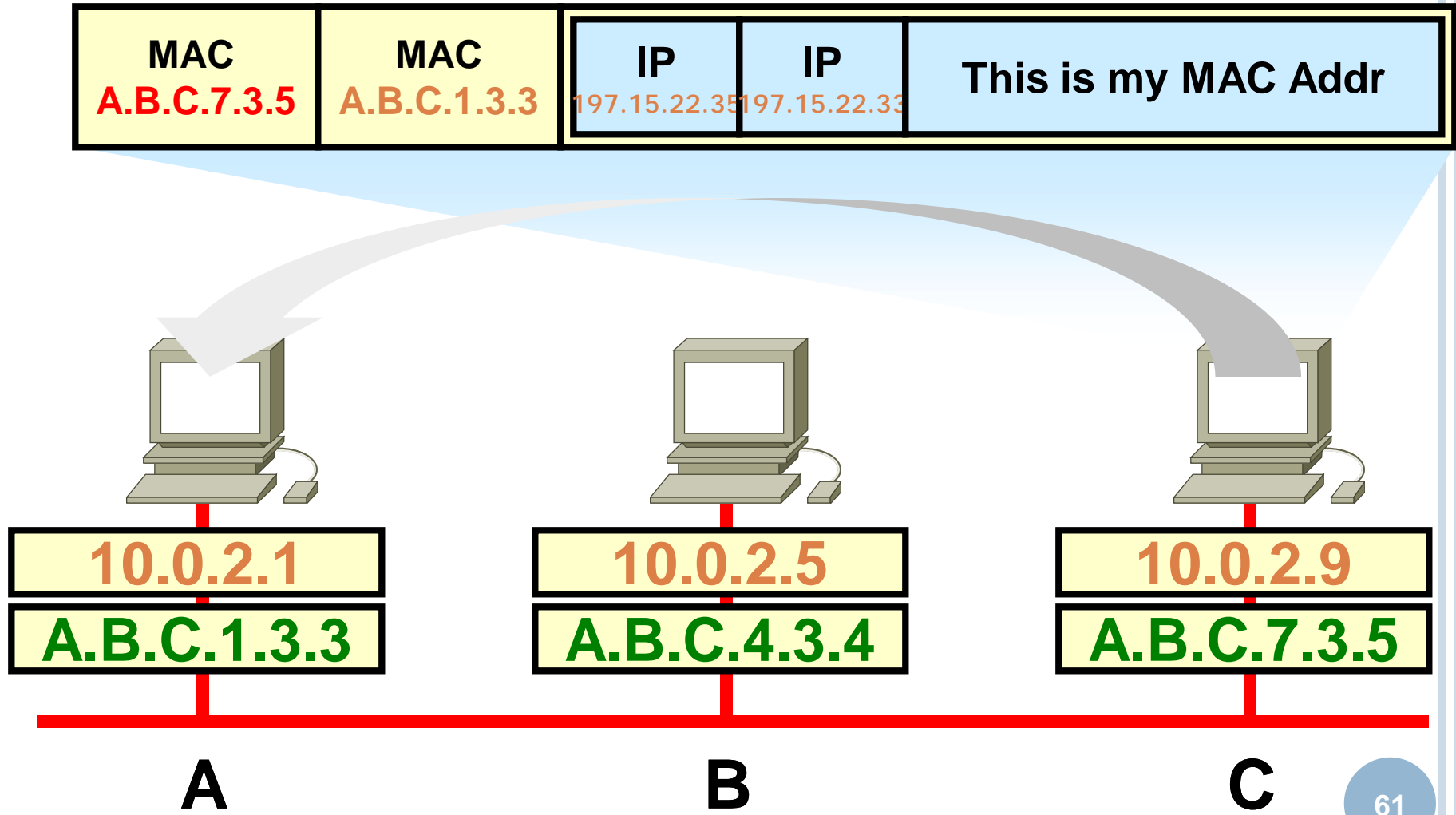

ARP - CHECKING

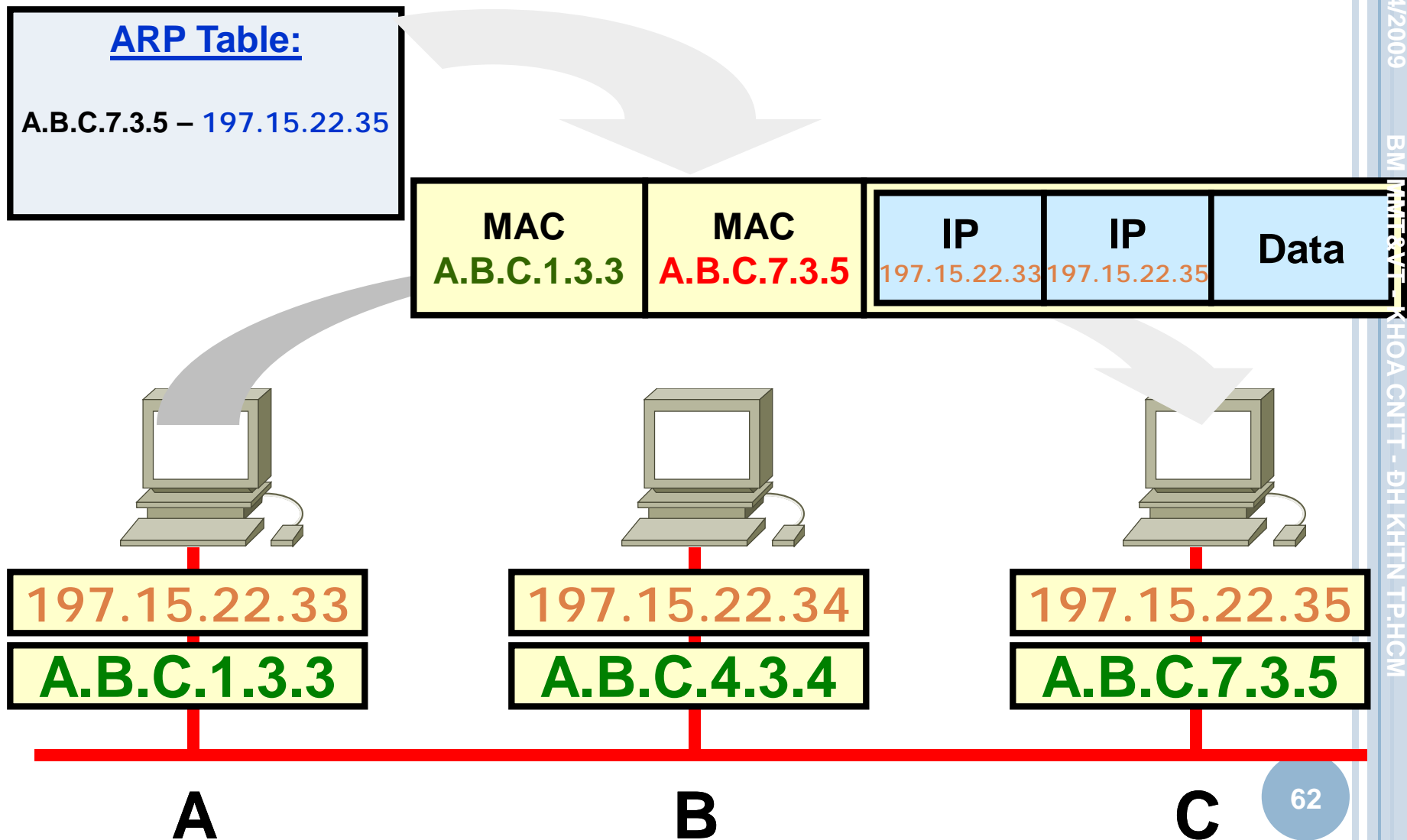
MAC A.B.C.1.3.3	MAC ff.ff.ff.ff.ff.ff	IP 197.15.22.33	IP 197.15.22.35	What is your MAC Addr?
---------------------------	---------------------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------------

ARP - REPLY

ARP - CACHING

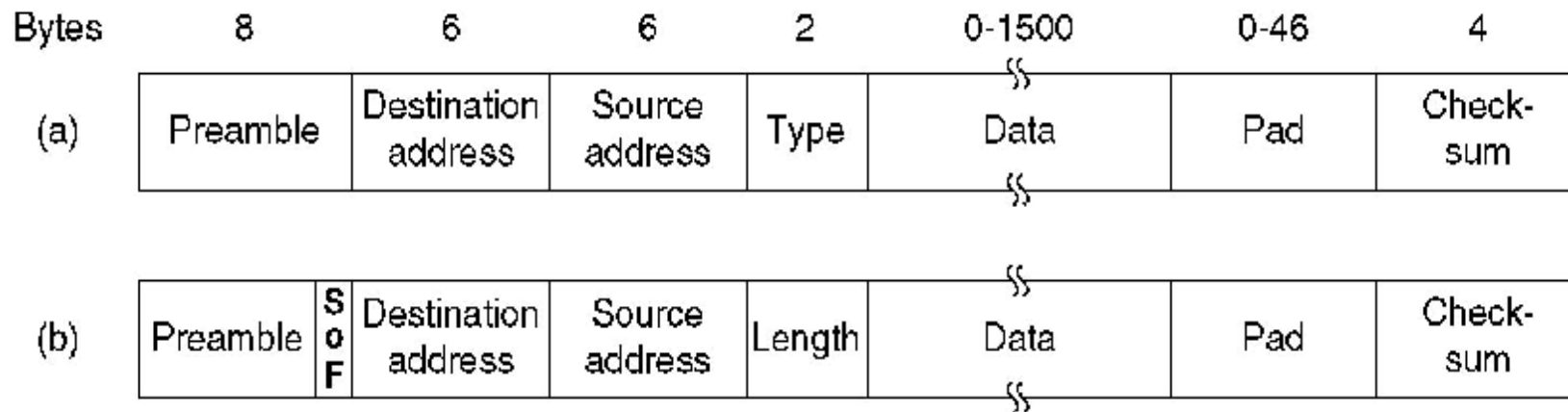
NỘI DUNG

- ☒ Giới thiệu
- ☒ Kỹ thuật phát hiện và sửa lỗi
- ☒ Điều khiển truy cập đường truyền
- ☒ ARP
- ☒ **Ethernet**

ETHERNET - 1

- ☛ Là 1 kỹ thuật (technology) mạng LAN có dây
 - Là 1 kỹ thuật mạng LAN đầu tiên
 - Tốc độ: 10 Mbps – 10 Gbps
 - Đồ hình mạng:
 - ☛ Bus
 - ☛ Star
 - Giao thức tầng MAC: CSMA/CD
 - Đơn giản và rẻ hơn mạng Token Ring LAN, ATM

ETHERNET – CẤU TRÚC FRAME

a) earlier Ethernet frames - b) 802.3 frames

- ☞ Preamble (8 bytes)
 - Đồng bộ đồng hồ bên gửi và bên nhận
- ☞ Dest. Addr (6 bytes)
 - địa chỉ MAC của card mạng nhận gói tin tiếp theo
- ☞ Src. Addr (6 bytes)
 - địa chỉ MAC của card mạng gửi gói tin
- ☞ Type (2 bytes)
 - Giao thức sử dụng ở tầng trên
- ☞ CRC: dùng để kiểm tra lỗi

ETHERNET – CÁC CÔNG NGHỆ MẠNG

- ☒ 10Base2
- ☒ 10Base5
- ☒ 10BaseT
- ☒ 100BaseTX
- ☒ 100BaseFX
- ☒ Gigabit Ethernet

ETHERNET – CHUẨN 10MBPS

Standard	Topology	Medium	Maximum cable length	Transport
10BASE5	Bus	Thick coaxial cable	500m	Half-duplex
10BASE2	Bus	Thin coaxial cable	185m	Half-duplex
10BASE-T	Star	CAT3 UTP	100m	Half or Full-duplex

ETHERNET – CHUẨN 100MBPS

Standard	Medium	Maximum cable length
100BASE-TX	CAT5 UTP	100m
100BASE-FX	Multi-mode fibre (MMF) 62.5/125	412m

ETHERNET – CHUẨN GIGABIT

Standard	Medium	Maximum cable length
1000BASE-SX	Fiber optics	550 m
1000BASE-LX	Fiber optics	5000 m
1000BASE-CX	STP	25 m
1000BASE-T	Cat 5 UTP	100 m

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- ☛ Slide của J.F Kurose and K.W. Ross về Computer Networking: A Top Down Approach